

Door de rode zee

Periodethema: Mozes
Exodus 13: 17-22 en 14

a. De wolk- en vuurkolom (Ex. 13: 17-22)

UITLEG VAN DE TEKST

De Heere staat aan het hoofd van het volk. Hij heeft hen bevrijdt en leidt hen uit. Dat betekent dat de Heere hen ook de weg wijst, ze mogen dan ook niet door het land van de Filistijnen. Dat is weliswaar de kortste weg naar het beloofde land, maar die weg leidt wel langs verschillende Egyptische vestingsteden. Dat zou de Israëlieten zo kunnen afschrikken dat ze besluiten terug te keren naar Egypte. Daarom leidt de Heere hen in de richting van de woestijn. De reis verloopt ordelijk. Hierbij kunnen we denken aan de orde die er is bij het uittrekken van een leger. In de stoet wordt het gemummificeerde lichaam van Jozef meegenomen. Het was zijn wens niet in Egypte begraven te worden, maar in het beloofde land. God maakt Zijn aanwezigheid zichtbaar door een wolkkolom die het volk overdag voorgeeft en de vuurkolom die het volk in de nacht leidt. De wolkkolom werpt zijn schaduw over het volk, zodat ze beschermd worden voor de hitte van de zonnestralen. De vuurkolom beschermt tegen de kou van de nacht en wijst hen 's nachts de weg.

TER OVERWEGING

1) Gewezen kan worden op de functie van de beenderen van Jozef. Al de tijd dat de Israëlieten werden verdrukt stond Jozefs kist te wachten op de uittocht. De plaats waar Jozefs gemummificeerde lichaam stond (een soort mausoleum) vormde een zichtbare belofte van Gods trouw. Ook al zal het volk daar niet op hebben geleet, het teken blijft

daarmee precies hetzelfde. Ook al letten wij vaak heel weinig op de tekenen van de tijd, de bewijzen van Gods plan met deze wereld houden hun waarde. Het is dus belangrijk dat wij, ondanks alles wat er gebeurt, leren letten op de tekenen die Gods ons geeft. Heel het wereldgebeuren gaat volgens Zijn plan. Hij gaat door, al zien wij daar niets van.
2) In de wolk- en vuurkolom geeft de Heere een tastbaar bewijs van Zijn tegenwoordigheid. Zo leidt de Heere Zijn volk in deze tijd door Zijn Geest. Ook al is de Geest voor onze ogen verborgen, Hij leidt de Zijnen even zeker als die wolkkolom en vuurkolom het volk door de woestijn hebben geleid.

b. De doortocht door de Rode zee (Ex. 14)

UITLEG VAN DE TEKST

Als de Israëlieten in Etam zijn aangekomen, openbaart de Heere Zich aan Mozes en spreekt hem aan. Mozes moet aan het volk doorgeven, dat zij hun tocht in de richting van de woestijn niet mogen voortzetten. Zij moeten nu in noordwestelijke richting gaan, zodat de zee voor hen komt te liggen. Hun kamp moeten ze opslaan voor Pi Hachiroth. God bereidt het volk voor op de beproeving van hun geloof. Farao trekt intussen zijn conclusies uit het rondtrekken van het volk. Ze zijn, zo denkt hij, het spoor bijster. Ondanks dat wat er gebeurde, heeft hij er spijt van dat hij het volk liet gaan. Het zal langzamerhand tot hem door zijn gedrongen wat de gevolgen zijn van het vertrek van de Israëlieten. Hij maakt dan ook plannen om het volk terug te halen. Hieruit blijkt de verharding van

zijn hart. Farao neemt zijn beste soldaten mee. Zijn strijdswagens laat hij inspannen. Het beste leger neemt het op tegen een groep onbewapende mensen, die nog in feeststemming zijn vanwege hun verlossing uit het diensthuis van Farao. Het is niet zo vreemd dat de Israëlieten niet weten waar zij het zoeken moeten als de werkelijkheid tot hen doordringt. Ze roepen de Heere aan. Was het daar maar bij gebleven. Ze kunnen niet nalaten Mozes de situatie waar ze in zitten te verwijten. Ze zeggen dat zij liever in Egypte gestorven waren, dan dat ze in de woestijn moeten sterven. Ze hebben er dus spijt van dat ze Egypte hebben verlaten. Mozes echter is onverschrokken. Hij roept het volk op ook niet verschrikt te zijn. God zal voor hen strijden, dat betekent dat de Egyptenaren ten onder zullen gaan. Ze zullen hen nooit meer zien. Daarom is het bevel van de Heere dat ze verder moeten trekken. Dat is een ogenschijnlijk onmogelijke opdracht. Verder trekken betekent uiteindelijk dat ze nog verder in de val lopen. De Rode Zee ligt voor hen, de bergen naast hen, Farao met zijn leger achter hen. God echter opent een weg waar geen weg is. Bij de Rode Zee aangekomen heft Mozes zijn staf op en steekt zijn hand uit over de zee. Daarop splijt de zee zich, zodat er diep in de bedding een pad ontstaat. De Israëlieten kunnen droogvoets over de zeebodem lopen. God redt de Israëlieten uit de hand van Farao en zijn mannen. In dit gedeelte zien we helder en duidelijk dat God handelt. Heel nadrukkelijk doet Hij dat hier als de Engel van God. Dat is dezelfde Figuur als de Engel des Heeren. Je zou denken dat deze Engel voorop gaat, Hij gaat echter naar achteren. Waarschijnlijk bevindt deze Engel zich in de wolkkolom. In elk geval verplaatsen de wolkkolom en de Engel des Heeren zich zo dat ze tussen de Israëlieten en de Egyptenaren komen in te staan. De Egyptenaren en de Israëlieten kunnen elkaar niet meer zien. Aan de kant van de Egyptenaren zijn wolken en duisternis. Aan de kant van de Israëlieten is het licht. Toen Mozes zijn hand uitstreckte, werden de wateren gekliefd door een sterke oostenwind. Door het pad dat tussen de muren van water is ontstaan af te lopen, bevrijdt de Heere hen uit de hand van de vijanden. Als de Farao doorkrijgt wat er gebeurt, waarschijnlijk nadat de wolk is weggetrokken, gaat hij met zijn soldaten ook het pad in de Rode Zee op. Farao let er niet op, dat in wat er gebeurt God Zijn macht laat zien. God echter ziet hem en zijn leger wel (vers 24) en Hij verschrikt hem Op dat moment slaat de verraaging toe. De wagens worden gestuit in hun vaart. Nu zien ze dat God tegen hen strijd. Nu wordt waar wat God tegen hen heeft gezegd, dat ze weten zullen dat God de Heere is. Intussen krijgt Mozes opnieuw de opdracht zijn hand uit te strekken over het water. Op dat gebaar laat God het water terugstromen. Gods straf treft Farao en zijn le-

ger. Er is geen ontkomen aan, ze komen om in het midden van de zee. De Israëlieten zien het en ze geloven in de Heere. Tegelijk ook erkennen ze Mozes als een knecht van de Heere. God heeft Mozes gebruikt, opdat zij worden gered.

TER OVERWEGING

Deze geschiedenis biedt ons een groot aantal leerpunten. We zullen een keus moeten maken:

1. We kunnen ons afvragen waarom de Heere de Israëlieten op weg naar de Rode Zee stuurt. In elk geval gaat het daarom dat de Egyptenaren en de Israëlieten beiden zullen erkennen Wie de Heere is. Hij is de almachtige God Die opkomt voor Zijn eigen volk. Tegelijk moeten we niet over het hoofd zien dat het in deze geschiedenis vooral ook gaat om de eer van God. Israël moet God leren eren in Wie Hij is en in wat Hij doet.
2. In deze geschiedenis zien we hoe er een zondebok gezocht wordt voor de problemen die opdoemen. We zullen voorbeelden kunnen aanwijzen vanuit de geschiedenis. Hier is Mozes degenen die de schuld krijgt voor de situatie waarin men terechtkomt. Door een zondebok te kiezen, kan men zichzelf vrijpleiten. Het is aangrijpend hoe wantrouwend de Israëlieten zijn. Ze geven er op deze manier blijk van de Heere niet te vertrouwen op Zijn woord. Gaat het bij ons niet vaak precies zo? Dan zijn we behept met wantrouwen alsof God niet helpen wil.
3. Het is opvallend hoe standvastig Mozes is. Toen de Heere hem riep, verschool hij zich achter van alles en nog wat. Mozes zocht de ene uitvlucht na de andere. Hij was geen man wel ter tale en zijn mond was zwaar. Hier wordt bewezen dat de Heere met zijn mond is en hem leert wat hij spreken zal.
4. Bij oudere kinderen kan verwezen worden naar de hand van God in de geschiedenis. Farao dacht de wereldgeschiedenis te beheersen. Als de Heere ingrijpt, is het met zijn macht gedaan. Voor alle grote wereldrijken geldt: opgaan, blinken en verzinken. Het Rijk van God en van Zijn Christus zal blijven bestaan. Gods macht is niet te stuiten. Eens zal ieder mens dat moeten erkennen. Dan is het dus zaak dat hier en nu al te doen.

GELOFSLEER

Vanuit deze geschiedenis kan een lijn getrokken worden naar het sacrament van de Heilige Doop. Het gebed voordat de doop wordt bediend noemt de doortocht door de Rode Zee een teken van de doop. De Nederlandse Geloofsbelijdenis geeft daarbij in artikel 34 de sleutel tot het juiste verstaan: 'zo heeft Hij dan bevolen te dopen al degenen die de Zijnen zijn, in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes, alleen met rein

water; ons daarmee te verstaan gevende, dat, gelijk het water de vuiligheid des lichaams afwast, wanneer wij daarmee begoten worden, hetwelk op het lichaam desgenen, die den Doop ontvangt gezien wordt en hem besprengt, alzo het bloed van Christus hetzelfde van binnen in de ziel doet, door den Heiligen Geest, haar besprengende en zuiverende van haar zonden en ons wederbarende uit

kinderen des toorns tot kinderen Gods. Niet dat zulks door het uiterlijke water geschiedt, maar door de besprenging des dierbaren bloeds des Zoons Gods, Die onze Rode Zee is, door Welke wij moeten doorgaan, om te ontgaan de tirannie van Farao, welke is de duivel en in te gaan in het geestelijke land Kanaän.'

